

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри
міжнародної економіки
і менеджменту
Протокол № 1 від 29.08.2024 р.

ПОГОДЖЕНО

Проректор з навчально-методичної
роботи

Каріна НЕМАШКАЛО

МІЖНАРОДНИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

робоча програма навчальної дисципліни (РПНД)

Галузь знань **07 Управління та адміністрування**
Спеціальність **073 Менеджмент**
Освітній рівень **перший (бакалаврський)**
Освітня програма **«Міжнародний менеджмент»**

Статус дисципліни **вибіркова**
Мова викладання, навчання та оцінювання **українська**

Розробник:
к.е.н., доцент

Олена ЛЕВККОВЕЦЬ

Завідувач кафедри
міжнародної економіки
і менеджменту

Олена КОТ

Гарант програми

Інна ДИБАЧ

Харків
2024

ВСТУП

Інвестиції є основою матеріалізації економічної безпеки країн, передумовою конкурентоспроможності та сталого розвитку бізнесу, підвищення добробуту окремих осіб і суспільства в цілому. Міжнародне інвестування є визначальним чинником розвитку глобальної економіки, забезпечуючи капітал для розвитку інфраструктури, технологій, підприємств, стимулюючи міжнародну торгівлю й економічне зростання. Водночас, за сучасних умов воно зазнає суттєвих трансформацій під впливом цифровізації та глобальних геополітичних процесів, які кардинально змінюють структуру та напрями інвестиційних потоків, спричинюють перегляд інвестиційних стратегій та оновлення інструментарію міжнародного інвестиційного менеджменту.

Метою навчальної дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти системи сучасних теоретичних знань, умінь і практичних навичок з управління міжнародною інвестиційною діяльністю суб'єктів різних видів і рівнів інвестування в умовах динамічного висококонкурентного глобального середовища.

Завданнями навчальної дисципліни «Міжнародний інвестиційний менеджмент» є:

розуміння змісту та закономірностей міжнародного інвестування в умовах цифровізації і трансформації глобальних ринків, цілей і завдань міжнародного інвестиційного менеджменту;

знання видів міжнародних інвестицій, структури та особливостей функціонування міжнародного інвестиційного ринку;

оволодіння сучасними принципами, методами і технологіями управління міжнародною інвестиційною діяльністю бізнес-організацій;

засвоєння сучасного інструментарію планування та реалізації міжнародних реальних і фінансових інвестицій;

формування навичок з оцінювання ефективності міжнародних інвестиційних проєктів, обґрунтування доцільності інвестицій у різні види цінних паперів;

засвоєння принципів розробки міжнародної інвестиційної стратегії компанії, інструментарію формування та ефективного управління портфелем міжнародних фінансових інвестицій;

розуміння змісту, потенціалу та наслідків застосування різних форм і методів регулювання міжнародної інвестиційної діяльності на міжнародному, наднаціональному, національному рівнях.

Об'єктом навчальної дисципліни є міжнародна інвестиційна діяльність.

Предметом навчальної дисципліни є закономірності, принципи, методи, інструменти управління міжнародною інвестиційною діяльністю.

Навчальна дисципліна «Міжнародний інвестиційний менеджмент» належить до вибіркових дисциплін професійного циклу.

Результати навчання та компетентності, які формує навчальна дисципліна представлено в табл. 1.

Таблиця 1

Результати навчання та компетентності, які формує навчальна дисципліна

Результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти
РН 3	СК 7
РН6	ЗК 3, СК 2
РН 8	ЗК 3, ЗК 12, СК 7,
РН 18	ЗК 14, СК 7
РН 20	ЗК 11, ЗК 14, СК 18

де:

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.

ЗК11. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК14.Здатність працювати у міжнародному контексті.

СК2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.

СК7. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту.

СК 18. Здатність до обґрунтування й ухвалення оптимальних управлінських рішень на макро-, мезо- та мікрорівнях для забезпечення міжнародної діяльності.

РН 3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.

РН6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.

РН 8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації.

РН18. Застосовувати новітні методи, прийоми, технології діагностики зовнішньоекономічної діяльності із використанням сучасних інформаційних технологій.

РН20. Володіти методами обґрунтування управлінських рішень у міжнародній діяльності на макро-, мезо- та мікрорівнях на основі комплексних економічних та фінансових розрахунків.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ МЕНЕДЖМЕНТУ МІЖНАРОДНИХ ІНВЕСТИЦІЙ

Тема 1. Інвестиційний менеджмент у системі міжнародного бізнесу.

1. Сутність та особливості міжнародних інвестицій.

Інвестиції: сутність, ознаки. Інвестиційна діяльність, інвестиційний процес, інвестиційні ресурси. Міжнародні інвестиції та міжнародна інвестиційна діяльність. Зарубіжні та іноземні інвестиції. Країни-донори, країни-реципієнти. Суб'єкти та об'єкти міжнародного інвестування. Види міжнародних інвесторів. Причини і мотиви міжнародного інвестування. Специфіка міжнародного інвестування. Чинники, що впливають на вибір країн та об'єктів для інвестування.

2. Види міжнародних інвестицій.

Реальні та фінансові інвестиції. Прямі та портфельні іноземні інвестиції. Первинні інвестиції, реінвестиції, дезінвестиції. Round Tripping.

3. Міжнародні потоки інвестицій та чинники їх формування.

Етапи розвитку міжнародної інвестиційної діяльності. Глобальні ланцюги вартості: особливості формування та управління. Вплив міжнародної інвестиційної діяльності на розвиток національних економік. Позитивні і негативні наслідки. Проблема суперечності національних і корпоративних інтересів. Міжнародне інвестування в умовах цифрової глобалізації: сучасні тренди.

4. Міжнародний інвестиційний менеджмент як управлінська діяльність.

Зміст, цілі, функції, складові. Загальні та специфічні функції. Роль менеджера з міжнародних інвестицій.

Тема 2. Теорії міжнародного інвестування.

1. Традиційні теорії інвестицій.

Класичні та неокласичні теорії. Теорія Дж. М. Кейнса. Теорія Хекшера-Оліна. Ф. Махлуп, Р. Харрод, Є. Домар. Чинники та напрями розвитку теорії міжнародного інвестування у ХХ ст.

2. Теорії прямих іноземних інвестицій.

Теорії недосконалості ринку. Теорія ринкової влади, теорія олігополістичного захисту, технологічна теорія міжнародних корпорацій. Теорії інтернаціоналізації. Теорія життєвого циклу продукту (Р. Вернон). Макроекономічна теорія прямих іноземних інвестицій (К. Коджими, Т. Озави). Теорії інтерналізації (транзакційних витрат). Еклектична парадигма Дж. Даннінга. Переваги власності, розміщення, інтерналізації (OLI). Матриця

рішень за OLI. Теорія конкурентних переваг М. Портера. Теорії мотивації приймаючих країн.

3. Теорії міжнародного портфельного інвестування.

Макротеорії портфельних інвестицій. Теорії економічного зростання, теорії втечі капіталів, теорії взаємодії іноземних портфельних інвесторів з державою. Портфельні теорії міжнародних інвестицій. Теорія Г. Марковіца, теорія вибору портфельних інвестицій Дж. Тобіна, теорія У. Шарпа, теорія арбітражного ціноутворення С. Росса та ін.

Тема 3. Міжнародний інвестиційний ринок. Організація та функціонування.

1. Сутність, структура, функції міжнародного інвестиційного ринку.

Поняття міжнародного інвестиційного ринку. Основні функції та структура. Міжнародний ринок реальних інвестицій. Міжнародний ринок фінансових інвестицій. Ринок цінних паперів. Глобальний ринок венчурних інвестицій. DeFi. Кон'юнктура міжнародного інвестиційного ринку.

2. Об'єкти та суб'єкти міжнародного інвестиційного ринку.

Класифікація суб'єктів міжнародного інвестиційного ринку. Основні суб'єкти (емітенти, інвестори), професійні учасники. Стратегічні та портфельні інвестори. Об'єкти міжнародного інвестування. Особливості інвестування в реальні активи. Сучасна структура ринку реальних інвестицій. Основні види активів на ринку портфельних інвестицій. Цінні папери: сутність, особливості інвестування. Основні та похідні цінні папери. Альтернативні активи в міжнародному інвестуванні. Поняття та види альтернативних інвестицій.

3. Ринок DeFi як сегмент глобального ринку міжнародних інвестицій.

Поняття DeFi. Екосистема DeFi. Блокчейн і смартконтракти. DeFi як модель організації інвестування без посередників: механізм, переваги, недоліки. Види фінансових операцій у системі DeFi, моделі та механізми міжнародного інвестування. Сучасні напрями розвитку DeFi. DeFi–біржі, криптовалютні біржі як елементи сучасної інфраструктури міжнародного інвестиційного ринку.

4. Міжнародні фінансові організації, інвестиційні банки, рейтингові агенції.

Поняття та функції міжнародної інвестиційної інфраструктури. Міжнародні фінансові організації та напрями їхньої діяльності. Група Світового банку. МВФ. ЄБРР. Банк міжнародних розрахунків. Найбільші транснаціональні інвестиційні банки. Фондова біржа. Огляд діяльності найбільших світових фондових бірж. Фондові індекси. Рейтингові агенції.

5. Інвестиційні фонди на міжнародному інвестиційному ринку: сутність, види, діяльність.

Інституційні інвестори. Інститути спільного інвестування. Інвестиційний фонд (ІФ). Класифікація ІФ. Корпоративні та пайові ІФ. Відкриті, інтервальні, закриті ІФ. Іноземні ІФ (глобальні, інтернаціональні, фонди країн). Диверсифіковані та недиверсифіковані ІФ. Венчурні фонди. Переваги та недоліки інвестування в ІФ. Чинники доходності інвестицій. Дохід інвестора:

структура, джерела, механізм формування. Біржові (ETF) та індексні фонди. Диверсифіковані та спеціалізовані ETF. Хедж-фонди у міжнародному інвестуванні. Види хедж-фондів. Види та діяльність ІФ в Україні.

Змістовий модуль 2. МЕНЕДЖМЕНТ МІЖНАРОДНИХ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЄКТІВ ТА ОПЕРАЦІЙ: МЕТОДИ, ТЕХНОЛОГІЇ, ІНСТРУМЕНТАРІЙ .

Тема 4. Міжнародна підприємницька інвестиційна діяльність. Інвестиційний клімат.

1. Міжнародне інвестування в контексті інтернаціоналізації.

Форми руху підприємницького капіталу та стратегії інтернаціоналізації: характеристика, чинники вибору. Традиційні та нові форми здійснення реальних інвестицій міжнародних компаній.

2. Інвестиційна привабливість країни. Інвестиційний клімат.

Інвестиційна привабливість країни та інвестиційний клімат: поняття, складові. Інвестиційний потенціал, інвестиційні ризики, інвестиційна активність. Система чинників інвестиційної привабливості країни. Суверенний кредитний рейтинг. Інвестиційна привабливість регіону, галузі, підприємства. Міжнародні рейтинги конкурентоспроможності країн. Business Ready (Світовий банк), World Competitiveness Ranking (IMD) та ін. Індекс інвестиційної привабливості України.

3. Прямі іноземні інвестиції (ПІ) транснаціональних корпорацій (ТНК). Злиття та поглинання.

ТНК як головний суб'єкт міжнародного інвестування. Поняття та принципи діяльності ТНК. Організаційні форми ПІ. Злиття та поглинання (М&А) як інструмент ПІ. Сутність, види, моделі. Методи захисту від недружніх поглинань. Мотиви та цілі М&А. Джерела зростання вартості та синергії. Етапи реалізації угоди М&А. Переваги та недоліки М&А. Оцінювання ефективності М&А. Коефіцієнт Тобіна.

4. Міжнародні стратегічні альянси як інструмент міжнародного інвестування.

Поняття, ознаки, форми міжнародного стратегічного альянсу (МСА). Мотиви та стратегічні цілі. Організація та управління МСА. Види МСА. Вертикальні та горизонтальні МСА. Функціональні та комплексні. МСА конкурентів і не конкуруючих компаній. Інтеграційні, псевдоконцентраційні, комплементарні МСА. Транснаціональні спільні підприємства, вертикальні партнерства, міжгалузеві угоди.

Тема 5. Оцінювання ефективності міжнародних проєктів реальних інвестицій.

1. Міжнародний інвестиційний проєкт: сутність, структура, специфіка.

Поняття, ознаки, параметри інвестиційного проєкту. Міжнародний інвестиційний проєкт. Класифікація міжнародних проєктів реальних інвестицій. Проєктний цикл. Передінвестиційна стадія, інвестиційна, стадія експлуатації. Стадії проєктного циклу за РМВоК. Проєктний аналіз: мета, складові. Аналіз ризиків. Джерела фінансування міжнародних проєктів реальних інвестицій. Формування оптимальної структури фінансування.

2. Ефективність міжнародного інвестиційного проєкту: сутність, види, принципи оцінки.

Поняття ефективності інвестиційного проєкту. Ефективність проєкту та ефективність участі в проєкті. Суспільна та комерційна ефективність. Критерії ефективності міжнародних інвестиційних проєктів. Принципи оцінювання ефективності. Грошові потоки проєкту: поняття, види, структура. Чистий грошовий потік. Моделювання грошових потоків інвестиційного проєкту.

3. Статичні та динамічні методи оцінки ефективності. Дисконтування.

Статичні методи оцінки ефективності. Поняття вартості грошей у часі. Динамічні методи оцінювання ефективності інвестиційних проєктів. Дисконтування. Методи визначення ставки дисконту. Врахування ризиків, інфляції, валютних курсів. Основні динамічні методи оцінки ефективності інвестицій. Метод чистої поточної вартості проєкту (NPV). Внутрішня норма рентабельності IRR, коефіцієнт рентабельності інвестицій, дисконтований термін окупності проєкту.

4. Оцінювання ефективності проєктів з тривалим періодом реалізації.

Поняття термінальної вартості проєкту. Метод термінальної вартості проєкту. Горизонт інвестиційного планування і термінальний період. Чиста термінальна вартість проєкту.

Тема 6. Менеджмент інвестиційних операцій з цінними паперами. Міжнародний ринок акцій.

1. Міжнародні фінансові інвестиції: ринок цінних паперів.

Фінансові інвестиції, цінні папери, фінансові інструменти. Види міжнародних операцій з цінними паперами. Міжнародний ринок фінансових інвестицій: ринки акцій, облігацій, похідних фінансових інструментів. Види цінних паперів: пайові, боргові, деривативи. Біржовий і позабіржовий ринки цінних паперів. Касові (спотові) та строкові угоди. Первинний і вторинний ринок цінних паперів. Ринки суверенних і приватних боргів. Оцінка фінансових активів: теоретичний підхід. Номінальна вартість цінного паперу, поточна (дійсна), ринкова. Оцінка ефективності фінансових інвестицій з урахуванням фактору часу.

2. Сутність, види акцій. Оцінка акцій як інвестиційного активу.

Акція: особливості інвестування. Види акцій. Прості та привілейовані акції. Оцінка привабливості акцій: система показників. Методи оцінки вартості та дохідності акцій. Ринкова вартість акцій з урахуванням фактору часу. Поточна вартість та очікувана доходність акції: особливості оцінки для різних

видів акцій. Постійні дивіденди. Дивіденди з постійним темпом зростання. Дивіденди з темпом зростання, що змінюється. Оцінка поточної вартості акцій при визначеному терміні володіння. Обґрунтування інвестиційних рішень.

3. Міжнародний ринок акцій. Іноземні акції, євроакції, деривативи.

Іноземні акції: сутність, види. Переваги для інвесторів, недоліки для емітентів. Євроакції: особливості інвестування. Депозитарна розписка як інвестиційний інструмент.

Тема 7. Менеджмент міжнародних інвестицій у облігації та похідні фінансові інструменти.

1. Сутність, види облігацій. Євробонди.

Облігація як інвестиційний актив. Класифікація облігацій, які обертаються на міжнародному ринку. Євробонди, євроноти. Державні облігації України. Первинний і вторинний ринки облігацій.

2. Аналіз і оцінка інвестиційної якості облігацій.

Формування доходу за облігацією. Дохідність і ціна облігації. Умови випуску та обігу. Номінальна та ринкова вартість (ціна) облігації. Вибір методу розрахунку залежно від виду облігації. Оцінка доцільності інвестування в облігації з періодичними виплатами купону, облігації з разовою виплатою під час погашення, безкупонних облігацій. Ринковий курс і поточна доходність облігації. Дохідність облігації до погашення.

3. Міжнародний ринок облігацій. Євробонди.

Ринок іноземних облігацій. Емітенти, покупці, посередники, андеррайтинг. Ринок єврооблігацій (євробондів). Євробонди: характеристика, механізм інвестування, переваги для емітента та інвестора. Основні категорії євробондів. Кредитний рейтинг як критерій надійності емітента. Випуск і розміщення євробондів. Особливості інвестиційних угод з євробондами.

4. ОЗДП України: особливості інвестування.

Поняття ОЗДП, механізм формування доходу інвестора. Котирування ОЗДП. Основні ризики інвестування в ОЗДП України.

5. Міжнародні операції на ринку похідних фінансових інструментів.

Дериватив як фінансовий інструмент. Біржові та небіржові деривативи. Форвардні контракти, ф'ючерсні контракти, опціони: особливості інвестування. Основні умови ф'ючерсного контракту. Механізм інвестування. Переваги та ризики інвестування у ф'ючерси. Опціон як стандартний біржовий двосторонній контракт. Опціон call, опціон put, бінарний опціон. Переваги та недоліки інвестування. Обґрунтування інвестиційних рішень.

Змістовий модуль 3. ІНВЕСТИЦІЙНІ СТРАТЕГІЇ У ГЛОБАЛЬНОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Тема 8. Міжнародні інвестиційні стратегії. Управління портфелем міжнародних інвестицій.

1. Міжнародна інвестиційна стратегія: поняття, цілі, завдання, елементи.

Інвестиційна стратегія: поняття, цілі, завдання. Міжнародна інвестиційна стратегія підприємства та її основні складові. Міжнародні стратегії реального (прямого) інвестування. Міжнародні стратегії портфельного (фінансового) інвестування. Етапи розробки міжнародної інвестиційної стратегії.

2. Міжнародні стратегії реальних інвестицій.

Цілі та мотиви прямих іноземних інвестицій (ПІІ). Чинники впливу на вибір стратегічних напрямів інвестування. Обґрунтування вибору оптимальної інвестиційної стратегії. Стратегії Greenfield і Brownfield інвестування. Вертикальні та горизонтальні стратегії ПІІ. Стратегії М&А, спільного підприємництва, реінвестування. Критерії оцінювання стратегії.

3. Міжнародні стратегії фінансових інвестицій.

Класифікація стратегій міжнародних фінансових інвестицій. Активна та пасивна стратегії. Агресивна, консервативна, збалансована стратегії. Цілі та механізми реалізації.

4. Інвестиційний портфель: поняття, структура, види.

Поняття інвестиційного портфелю суб'єкта міжнародної інвестиційної діяльності. Цілі формування. Структурування активів за доходністю та ризиком. Принципи портфельного інвестування. Типи інвестиційних портфелів. Консервативний, помірний, агресивний. Портфель зростання, портфель доходу. Комбіновані варіанти.

5. Формування портфелю міжнародних фінансових інвестицій. Стратегії управління.

Принципи управління портфелем міжнародних фінансових інвестицій. Портфельна теорія Г. Марковіца. Оптимізація інвестиційного портфелю. Рівень доходності портфелю. Рівень ризику портфелю. Систематичні і несистематичні ризики. Оцінка ризику портфелю інвестицій. Збалансований портфель фінансових інвестицій. Етапи формування портфелю міжнародних фінансових інвестицій. Стратегії управління портфелем міжнародних фінансових інвестицій. Пасивне управління, активне управління, гібридне. Коригування стратегії та структури портфелю.

Тема 9. Регулювання міжнародної інвестиційної діяльності.

1. Система регулювання міжнародної інвестиційної діяльності.

Цілі, завдання, напрями державного регулювання іноземних і закордонних інвестицій. Система регулювання міжнародної інвестиційної діяльності: рівні, методи, форми. Міжнародний, наднаціональний, національний рівні. Державне регулювання міжнародної інвестиційної діяльності. Державна інвестиційна політика. Економічні, адміністративно-правові, соціально-психологічні методи регулювання. Національна інвестиційна стратегія: чинники формування та вибору. Елементи правового регулювання іноземних інвестицій.

2. Правовий режим і гарантії для іноземних інвесторів.

Правовий режим іноземних інвестицій. Національний режим, режим найбільшого сприяння, преференційний режим, спеціальний режим. Форми державних гарантії для іноземних інвестицій.

3. Міжнародний рівень регулювання інвестиційної діяльності.

Джерела міжнародного інвестиційного права. Міжнародні інвестиційні угоди. Міждержавні інвестиційні угоди. Міжнародні інститути, що сприяють інвестиційній діяльності. Багатостороння агенція з гарантування інвестицій. Міжнародний центр з розв'язання інвестиційних спорів (арбітраж). Міжнародні регіональні договори щодо створення сприятливого інвестиційного клімату.

4. Методи державної підтримки та обмеження для іноземних інвестицій.

Шляхи поліпшення інвестиційного клімату. Методи державної підтримки прямих іноземних інвестицій. Державні гарантії, страхування, інформаційно-комунікаційна підтримка, виключення подвійного оподаткування, фінансово-кредитні та податкові стимули, вільні економічні зони. Протидія негативним наслідкам іноземного інвестування. Механізми скринінгу іноземних інвестицій: цілі, об'єкти, зміст. Досвід ЄС та США.

Тема 10. Міжнародна інвестиційна діяльність в Україні: сучасний етап.

1. Міжнародні інвестиції в Україні: стан та перспективи.

Аналіз обсягів і структури міжнародного інвестування в Україні: ретроспектива і сучасні тенденції. Потреби України в інвестиційних ресурсах: сукупна та галузеві оцінки.

2. Форми та методи державного регулювання міжнародних інвестицій.

Державне регулювання якості та структури іноземних інвестицій і запобігання втечі капіталу. Регулювання контрольованих іноземних компаній (КІК) і трансфертного ціноутворення. Державна підтримка проєктів зі значними інвестиціями. Механізм страхування інвестицій від воєнних ризиків: сутність, види, досвід застосування. Міжнародні ініціативи та підтримка інвестиційних проєктів. Індустріальні парки як інструмент стимулювання інвестиційної діяльності: механізм, ефективність застосування в Україні. Досвід залучення іноземних інвестицій до індустріальних парків під час воєнного стану.

Перелік практичних та лабораторних занять / завдань за навчальною дисципліною наведено в табл. 2

Таблиця 2

Перелік практичних (лабораторних) завдань

Назва теми та завдання	Зміст
Тема 1. Завдання 1.	1. Аналітичні завдання. Визначення: мотивів, цілей міжнародного інвестування, джерел формування

Назва теми та завдання	Зміст
	інвестиційних ресурсів; видів, переваг, недоліків різних видів міжнародних інвестицій. Аналіз секторальної та географічної структури міжнародних інвестицій українських компаній. 2. Робота з аналітичними звітами (UNCTAD та ін.). Аналіз сучасних тенденцій розвитку міжнародного інвестування. Формування висновків щодо цілей і завдань управління.
Тема 2. Завдання 2.	Кейси. Обґрунтування доцільності закордонного інвестування за еклектичною парадигмою Даннінга. Ідентифікація OLI-переваг. Аналіз міжнародної інвестиційної діяльності обраної компанії. Завдання. Визначити відповідність теорій міжнародних інвестицій та основних ідей (таблиця).
Тема 3. Завдання 3.	1. Охарактеризувати переваги та недоліки інвестування в криптовалютні активи. Дискусія. 2. Порівняльна характеристика різних видів інвестиційних фондів (ІФ) в контексті потенціалу міжнародних інвестицій. Аналіз діяльності інститутів спільного інвестування в Україні.
Тема 3. Завдання 4.	Задачі. 1. Оцінювання доходності інвестування у різні види ІФ. 2. Застосування індексу S&P 500 для обґрунтування інвестиційних рішень
Тема 4. Завдання 5.	Кейси. 1. Угода транскордонного злиття ТНК. Аналіз (цілі, мотиви, вид, інструменти), оцінка ефективності. 2. Аналіз міжнародних стратегічних альянсів як інструменту реальних інвестицій (вид, цілі, механізм, результати для учасників). Дискусія.
Тема 5. Завдання 6.	Задачі. 1. Моделювання грошових потоків міжнародного інвестпроєкту. 2. Вибір і застосування методу визначення ставки дисконту. 3. Оцінювання економічної доцільності здійснення інвестпроєкту методом NPV.
Тема 5. Завдання 7.	Комплексне завдання. Кейс: Аналіз ефективності міжнародного інвестиційного проєкту.
Тема 6. Завдання 8.	Задачі (розрахунково-аналітичні). Оцінка дохідності та доцільності придбання акцій при різних варіантах міжнародного інвестування.
Тема 7. Завдання 9.	Задачі (розрахунково-аналітичні). 1. Розрахунок показників дохідності різних видів облігацій, оцінка доцільності інвестування. 2. Аналіз і прогнозування наслідків інвестування у ф'ючерсний контракт (або

Назва теми та завдання	Зміст
	опціон). Обґрунтування управлінських рішень.
Тема 8. Завдання 10.	1. Задача. Формування оптимального інвестиційного портфелю. Визначити доходність, ідентифікувати тип портфелю та стратегії управління. Проаналізувати ризики, запропонувати корегування з огляду на зміни ринку та/або цілей інвестора. 2. Кейс. Формування міжнародної інвестиційної стратегії підприємства (за матеріалами відомої міжнародної компанії).
Тема 9. Завдання 11.	1. Кейс «Chevron проти Еквадору». Визначення ризиків залучення ПІ, обґрунтування доцільних форм і методів державного та міжнародного регулювання для запобігання подібним ситуаціям. 2. ВВП-варанти як інвестиційний інструмент: аналіз особливостей та досвіду застосування в Україні. Дискусія: балансування інтересів (держава, інвестори, суспільство).
Тема 10. Завдання 12.	Аналіз стану, структури, динаміки міжнародного інвестування в Україні. Оцінка напрямів, методів, інструментів державного регулювання інвестиційних процесів. Дискусія: формування дієвої системи заходів для залучення ПІ в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення.

Перелік самостійної роботи за навчальною дисципліною наведено в табл. 3.

Таблиця 3

Перелік самостійної роботи

Назва теми	Зміст
Тема 1 – 10	Вивчення лекційного матеріалу, пошук, підбір, огляд наукових та аналітичних джерел за заданою тематикою
Тема 1 – 10	Підготовка до практичних занять
Тема 1-10	Розв'язання практичних завдань
Тема 1 – 10	Підготовка до модульних контрольних робіт
Тема 1 – 10	Виконання індивідуального науково-дослідницького завдання
Тема 1-10	Підготовка до іспиту

Кількість годин лекційних, практичних (семінарських) та / або лабораторних занять та годин самостійної роботи наведено в робочому плані (технологічній карті) з навчальної дисципліни.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі викладання навчальної дисципліни для набуття визначених результатів навчання, активізації освітнього процесу передбачено застосування таких методів навчання, як:

словесні. Лекція (Теми 2-3, 5-9), проблемна лекція (Теми 1, 4), лекція-діалог (Тема 10));

наочні. Демонстрація (Тема 1 – 10));

практичні. Аналітичні завдання (Теми 1-3, 5-8), кейс-метод (Теми 2, 4-5, 8-9), семінар-дискусія (теми 3-4, 9-10), індивідуальне науково-дослідницьке завдання (Теми 1-10).

ФОРМИ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Університет використовує 100 бальну накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти.

Поточний контроль здійснюється під час проведення лекційних, практичних, лабораторних та семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача вищої освіти до виконання конкретної роботи і оцінюється сумою набраних балів для дисциплін з формою семестрового контролю екзамен (іспит): максимальна сума – 60 балів; мінімальна сума, що дозволяє здобувачу вищої освіти скласти екзамен (іспит) – 35 балів.

Підсумковий контроль включає семестровий контроль та атестацію здобувача вищої освіти.

Семестровий контроль проводиться у формі семестрового екзамену (іспиту). Складання семестрового екзамену (іспиту) здійснюється під час екзаменаційної сесії.

Максимальна сума балів, яку може отримати здобувач вищої освіти під час екзамену (іспиту) – 40 балів. Мінімальна сума, за якою екзамен (іспит) вважається складеним – 25 балів.

Підсумкова оцінка за навчальною дисципліною визначається для дисциплін з формою семестрового контролю екзамен (іспит) – сумуванням балів за поточний та підсумковий контроль.

Під час викладання навчальної дисципліни використовуються наступні контрольні заходи:

Поточний контроль: практичні завдання (30 балів), письмові контрольні роботи (20 балів), індивідуальне науково-дослідницьке завдання (10 балів).

Семестровий контроль: Екзамен (40 балів)

Більш детальну інформацію щодо системи оцінювання наведено в робочому плані (технологічній карті) з навчальної дисципліни.

Приклад екзаменаційного білета та критерії оцінювання для навчальної дисципліни з формою семестрового контролю екзамен (іспит)).

Приклад екзаменаційного білета

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця
Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Спеціальність D3 «Менеджмент»
Освітня програма «Міжнародний менеджмент».
Навчальна дисципліна «Міжнародний інвестиційний менеджмент»

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1

Завдання 1 (тестове) – 10 балів.

1. Міжнародна інвестиційна діяльність – це:

- а) процес вкладення капіталу у формі майнових, інтелектуальних, фінансових цінностей з метою отримання прибутку та соціального ефекту;
- б) сукупність дій суб'єктів (інвесторів і учасників) щодо здійснення інвестицій за кордон та іноземних інвестицій з метою одержання прибутку;
- в) вкладення іноземних фізичних, юридичних осіб, держав, міжнародних організацій в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності у певній країні з метою отримання прибутку;
- г) сукупність дій із залучення і вкладення цінностей для отримання в майбутньому вигід.

2. У міру стандартизації виробництва випуск технологічно складних товарів унаслідок виникнення порівняльних переваг переміщується з розвинених країн до країн з нижчим рівнем розвитку. Про яку теорію міжнародного інвестування йдеться?

- а) теорія транзакційних витрат;
- б) теорія ринкової влади;
- в) теорія міжнародного життєвого циклу товару;
- г) еkleктична парадигма Даннінга.

3. Міжнародна інвестиційна інфраструктура – це:

- а) суб'єкти міжнародного інвестиційного ринку, які залучають необхідні фінансові ресурси шляхом випуску (емісії) цінних паперів і оплачують право на їх використання;
- б) сукупність юридичних осіб, що провадять на ринку капіталу професійну діяльність, види якої визначені законодавством;
- в) сукупність підприємств, організацій, установ та їх об'єднань, що забезпечують організаційну, правову, економічну підтримку міжнародної інвестиційної діяльності на різних рівнях та у різних формах;
- г) суб'єкти міжнародного інвестиційного ринку, які мають вільні фінансові ресурси і вкладають капітал в об'єкти інвестування з метою отримання доходу.

4. Як називаються боргові ціни папери, що випускаються одночасно на кількох провідних ринках капіталу у валюті третьої країни і купуються міжнародними інвесторами?

- а) євроакції;

- б) євробонди;
- в) євроопціони;
- г) доларобонди.

5. На основі якого показника визначають ринкову ціну інвестиційного сертифікату відкритого пайового інвестиційного фонду?

- а) курс акцій фонду на фондовій біржі;
- б) вартість чистих активів фонду;
- в) вартість чистих пасивів фонду;
- г) EBITDA.

6. Що таке Greenfield-інвестиції міжнародних компаній?

- а) придбання за кордоном діючих компаній у повну власність;
- б) придбання за кордоном діючих компаній на паях з місцевим/локальним партнером;
- в) створення нових підприємств за кордоном;
- г) інвестиції у екологічно чисті технології та виробництва.

7. Що таке дисконтування?

- а) приведення майбутніх грошових потоків (надходжень, витрат) до теперішньої вартості;
- б) визначення майбутньої вартості грошових потоків проєкту;
- в) визначення доходу від альтернативного використання грошей, інвестованих у проєкт;
- г) оцінка інфляційних ризиків проєкту.

8. Що таке опціон call?

- а) право на продаж активу в майбутньому за фіксованою ціною;
- б) право на придбання активу в майбутньому за фіксованою ціною;
- в) цифровий договір, предметом якого є прогноз руху ціни активу у певний проміжок часу;
- г) право власника на дострокове погашення облігації у будь-який день заздалегідь встановленого періоду.

9. Портфель міжнародних фінансових інвестицій включає акції «блакитних фішок» і державні облігації (розподіл: 40/60). Визначте тип інвестиційного портфелю.

- а) збалансований;
- б) помірний;
- в) консервативний;
- г) безризиковий.

10. У чому полягає суть правового режиму найбільшого сприяння для іноземних інвестицій?

- а) держава надає іноземним інвесторам такий самий режим, як і національним;
- б) держава надає іноземним інвесторам пільги, яких не надає національним;
- в) держава надає однакові умови іноземним інвесторам з різних країн;
- г) держава надає інвесторам з певної країни особливі пільги, яких не надає інвесторам з інших країн.

Завдання 2 (задача) – 15 балів.

Міжнародна компанія розглядає проєкт будівництва підприємства в одній із країн ЄС. Сума інвестицій, необхідних для реалізації проєкту, становить 900 тис. дол.

Джерела фінансування плануються такі:

400 тис. дол. – власні кошти компанії;

500 тис. дол. – банківський кредит.

Кредит залучено за ставкою 10% річних.

Середня норма рентабельності для компанії – 15%.

Для визначення вартості власного капіталу за даним проєктом компанія додає надбавку за специфічні ризики у 5%.

Визначте ставку дисконту для оцінювання економічної ефективності проєкту методом середньозваженої вартості капіталу (WACC):

1) без урахування податкового мультиплікатору;

2) з урахуванням податкового мультиплікатору, якщо ставка податку на прибуток – 20%.

Завдання 3 (задача) – 15 балів.

Оцініть поточну вартість трирічної облигації номіналом 1000 дол. з купонною ставкою 8 % річних, якщо купонні виплати здійснюють один раз на рік, а поточна дохідність за облигаціями такого типу становить 10 % річних. Зробіть висновки щодо доцільності придбання облигації за ціною :

1) 900 дол.;

2) 960 дол.;

3) 1000 дол.

Обґрунтуйте відповідь, надайте всі необхідні пояснення.

Затверджено на засіданні кафедри міжнародної економіки і менеджменту протокол № _____ від «___» _____ 20__ р.

Екзаменатор
Зав. кафедри

к.е.н., доц. Олена ЛЕВКОВЕЦЬ
к.е.н., проф. Олена КОТ

Критерії оцінювання екзаменаційного білету подано у табл. 4.

Таблиця 4

Критерії оцінювання екзаменаційного білету

Бал	Критерії оцінювання
Критерії оцінювання завдання 1	
1	Правильна відповідь на тестове питання
0	Неправильна відповідь на питання
Критерії оцінювання завдань 2 та 3	
15	Завдання ров'язано повністю. Представлено всі необхідні розрахунки, пояснення та обґрунтування. Продемонстровано знання теорії та

Бал	Критерії оцінювання
	методології управління міжнародною інвестиційною діяльністю, здатність застосувати їх для розв'язання практичних завдань. Висновки правильні, обґрунтовані.
13	Завдання розв'язано майже повністю. Рішення правильне, достатньо обґрунтоване, утім можуть бути відсутні деякі проміжні розрахунки чи пояснення, допущено неточності у застосуванні теорії чи методології, незначну помилку в розрахунках. Висновки правильні, але недостатньо розгорнуті.
11	Виконано правильно основну частину завдання. Розв'язання аргументоване частково. Допущено помилку у відповіді або розрахунках. Відсутня частина проміжних розрахунків чи пояснень або не надано відповіді на певне питання завдання. Висновки загальні, без глибокого обґрунтування.
9	Завдання виконано частково. Допущено значну кількість помилок у відповідях, відсутня більша частина проміжних розрахунків або не надано відповіді на декілька питань завдання. Висновки недостатньо обґрунтовані. Пояснення відсутні або недостатні.
8	Виконано мінімальну частину завдання. Розв'язання здебільшого невірне або неповне. Допущено декілька суттєвих помилок, не наведено розрахунки. Висновки та пояснення відсутні або нелогічні, не надано відповідей на питання.
0-7	Завдання не розв'язано або розв'язано неправильно.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Бланк І. О., Гуляєва Н. М., Вавдійчик І. М. Інвестиційний менеджмент: підручник: у 3 ч. Ч. 1. Київ: Держ. торг.-екон. ун-т, 2023. 504 с. URL: <https://ur.knute.edu.ua/items/f7e08dc7-8b9f-4090-ab88-8aaaa7adbc5d>
2. Бланк І. О., Гуляєва Н. М., Вавдійчик І. М. Інвестиційний менеджмент: підручник: у 3 ч. Ч. 2. Київ: Держ. торг.-екон. ун-т, 2023. 388 с. URL: <https://ur.knute.edu.ua/items/04d0375e-c8dd-4dd7-ac81-90c6f49861a0>
3. Міжнародна інвестиційна діяльність: підручник / за наук. ред. Р. Є. Зварича, О. М. Сохацької. Тернопіль: ЗУНУ, 2025. 353 с. URL: <https://dspace.wunu.edu.ua/items/9cc5f84c-b419-4b5b-8ced-6a0d03ba405f>
4. Задоя А. О. Міжнародна інвестиційна діяльність: навчальний посібник. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2018. 122 с. URL: <https://ir.duan.edu.ua/items/b454f203-8166-4f09-a39b-244d73ab8afe>
5. Колосок С. І., Мирошниченко Ю. О., Мішеніна Г. А. Розроблення та реалізація інвестиційного проєкту: підручник. Суми: Сумський державний

університет, 2021. 121 с. URL: <https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi74/0055072.pdf>

Додаткова

6. Боронос В. М., Рубанов П. М., Зайцев О. В., Похилько С. В. Фінансові деривативи: конспект лекцій. Суми, 2021. 129 с. URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/0e84d7c9-813c-4cca-b0ee-d3765bfa2910/content>

7. Залізнюк В. П. Інвестиційний менеджмент у світовій економіці: загрози та сучасні виклики. *Економіка та суспільство*. 2025. № 72. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-72-32>

8. Охріменко О. О. Міжнародна інвестиційна діяльність: конспект лекцій. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2024. 152 с. URL: <https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/6c68a2f7-5645-45dd-beb2-a65452f16303/content>

9. Дем'янюк О., П'єх І., Кушнір І. Трансформація міжнародного інвестування в умовах глобальних викликів. *Вісник економіки*. 2025. Вип. 1. С. 173-184. URL: <https://visnykj.wunu.edu.ua/index.php/visnykj/article/view/1758/1852>

10. Рудь О. О. Формування інвестиційного портфеля підприємства: стратегічний контекст. *Сталий розвиток економіки*. 2025. № 1. С. 188-105. DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-52-26>

11. Шморгун І. Ю. Сучасні тенденції розвитку процесів сталого міжнародного портфельного інвестування. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. 70. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-70-67>

12. Іоргачова М., Ковальова О. Інвестиційна привабливість цінних паперів: базові критерії оцінки. *Інвестиції: практика та досвід*. 2024. № 15. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2024.15.111>

13. Dobroskok I. V., Dron M. D. The Strategy of Attracting Foreign Direct Investment in Ukrainian Enterprises. *Бізнес-інформ*. 2023. № 5. с. 67-72. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2023-5-67-72>

14. Булкот О. В. Комплексний алгоритм формування та оцінювання ефективності міжнародної інвестиційної стратегії ТНК. *Інвестиції: практика та досвід*. 2024. №15. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2024.15.165>

15. Український інвестиційний ландшафт: ретроспектива буремного десятиріччя. Дослідження UVCA "Буремне десятиліття: Десятирічна ретроспектива інвестиційного ландшафту України". 04.08.25. URL: <https://inventure.com.ua/uk/analytics/investments/ukrayinskij-investicijnij-landshaft:-retrospektiva-buremnogo-desyatirichchya>

16. Богріновцева Л., Ключка О. Особливості розвитку ринку державних боргових цінних паперів України. *Економіка та суспільство*. 2023. № 53. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-53-14>

Інформаційні ресурси

1. Закон України «Про інвестиційну діяльність». 1560-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12#Text>
2. Закон України «Про режим іноземного інвестування». 93/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/93/96-%D0%B2%D1%80#Text>
3. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua>
4. World Investment Report 2025. UNCTAD. <https://unctad.org/publication/world-investment-report-2025>
5. UNCTAD. Звіти та дослідження. URL: <https://unctad.org/publications>
6. Інвестиційний портал InVenture. URL: <https://inventure.com.ua/uk>
7. Українська асоціація венчурного та приватного капіталу UVCA. Офіційний сайт. URL: <https://www.uvca.eu/uk>
8. Українська асоціація інвестиційного бізнесу. URL: <https://www.uaib.com.ua/>
9. Cbinsights. Офіційний сайт. URL: <https://www.cbinsights.com/research/>
10. Інформаційна агенція “ЕкоФін”. Огляд найбільших світових фондових індексів (S&P 500, Dow Jones, NASDAQ та інші). URL: <https://ecofin.in.ua/articles/fondovij-rinok/obzor-najbilshih-svitovih-fondovih-indeksiv-sp-500-dow-jones-nasdaq-ta-inshi>